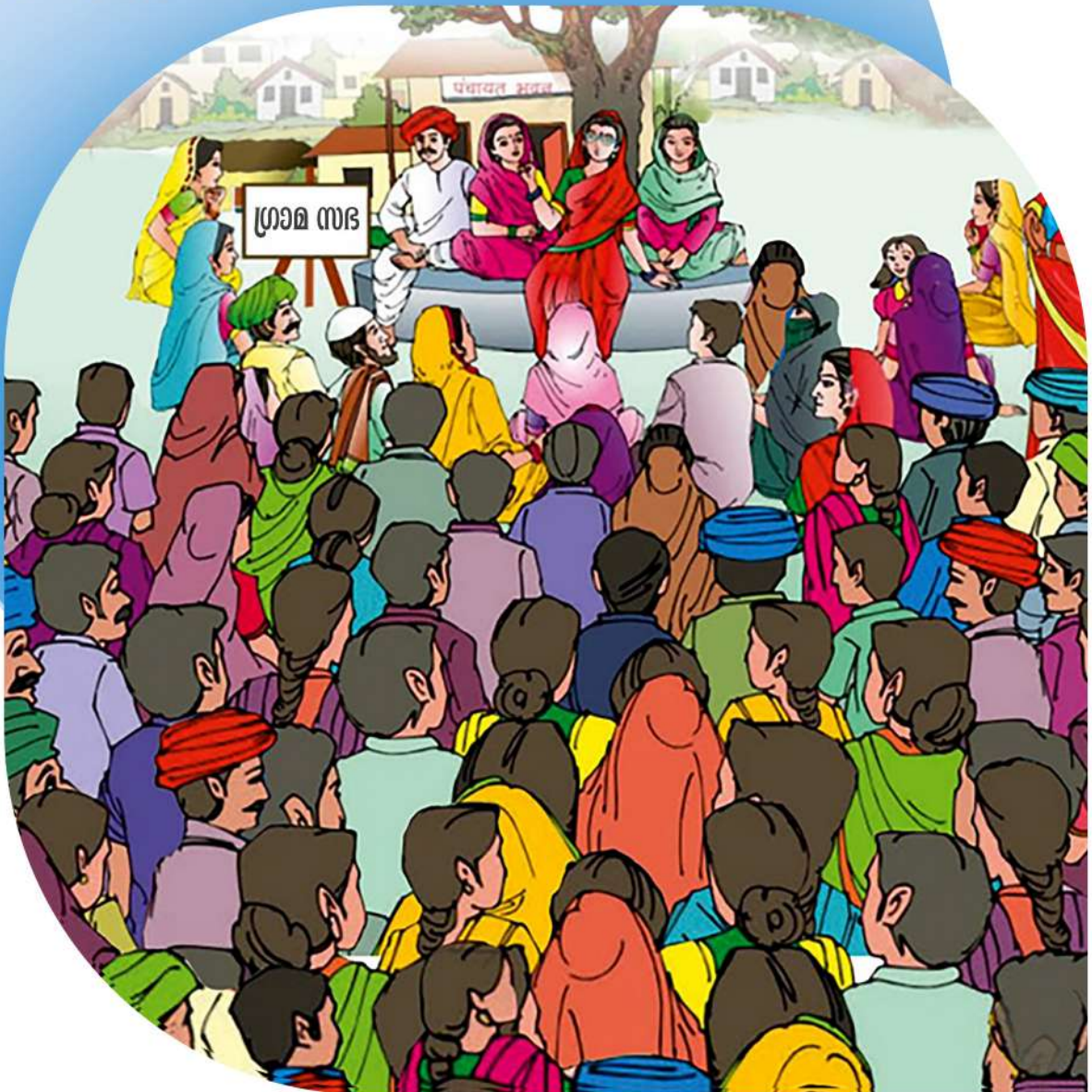

എന്റെ ക്ഷയരോഗ മൂക്കു പഞ്ചായത്ത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പ്രവർത്തന പുസ്തകം

ആരോഗ്യ കുടുംബ ക്ഷേമ വകുപ്പ്, കേരള സർക്കാർ

അംഗത്തിന്റെ പേര് :

പഞ്ചായത്തിന്റെ പേര്, ബ്ലോക്ക്, ജില്ല, സംസ്ഥാനം :

വാർഡ് : വാർഡ് നമ്പർ :

വർക്ക്ബുക്ക് സ്വീകരിക്കുന്ന തീയതി:

എൻറെ ക്ഷയരോഗ മൂക്ത പഞ്ചായത്ത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ
അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പ്രവർത്തന പുസ്തകം

ആരോഗ്യ കുടുംബ ക്ഷേമ വകുപ്പ്, കേരള സർക്കാർ

THIS PUBLICATION CAN BE OBTAINED FROM:

CENTRAL TB DIVISION
MINISTRY OF HEALTH AND FAMILY WELFARE, 3,
SANSAD MARG, JANPATH, NEW DELHI - 110001

MARCH 2023

മലയാള പരിഭാഷ :

സ്റ്റേറ്റ് ടി ബി സെൽ ,റെഡ് ക്രോസ് റോഡ് ,
ജനറൽ പോസ്റ്റലിൽ Jn, വഞ്ചിയൂർ പി ഒ ,തിരുവനന്തപുരം

ആമുഖം

പഞ്ചായത്തതലത്ത് സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് 'ആരോഗ്യമുള്ള ഗ്രാമങ്ങൾ' എന്ന ആശയം ദേശീയതലത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമീണ മേഖലകളിൽ സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ /പ്രാഥമികആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ ,ജനകീയ ആരോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ (AB-HWC) തലങ്ങളിലെ ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ പിന്തുണയോടെ, സംസ്ഥാനത്തിൽ ക്ഷയരോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിവരുന്നു.പഞ്ചായത്തുകളെ ക്ഷയരോഗ മൂക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കാനുള്ള ഈ പരിശ്രമങ്ങൾ വിലയിരുത്തപ്പെടുകയും,അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

ക്ഷയരോഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സമൂഹത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി തിരിച്ചറിയാനും അവ പരിഹരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളാനും പഞ്ചായത്തുകൾക്കിടയിൽ ആരോഗ്യകരമായ മത്സരം സൃഷ്ടിക്കാനും അവരുടെ സംഭാവനകളെ അഭിനന്ദിക്കാനും പഞ്ചായത്തതലത്ത് സ്ഥാപനങ്ങളെ ശാക്തീകരിക്കുക എന്നതാണ് 'എന്റെ ക്ഷയരോഗ മൂക്ത പഞ്ചായത്തിന്റെ' ലക്ഷ്യം.

02/11/2023
തിരുവനന്തപുരം

ഡോ.പിയുഷ് എം
ആരോഗ്യ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ /
സ്പെഷ്യാൽ റീ ഓഫീസർ

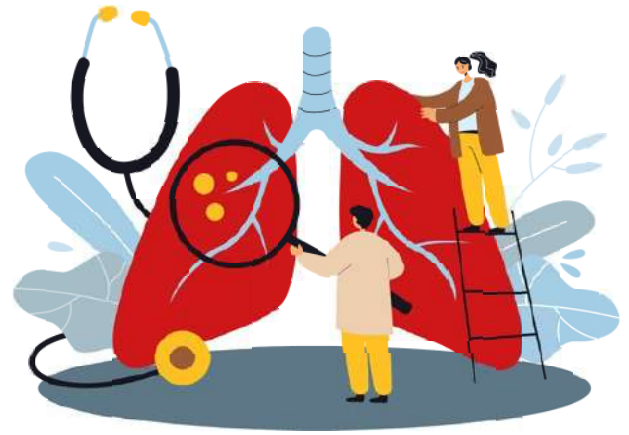
Abbreviations

ANM	Auxiliary Nurse Midwife
ASHA	Accredited Social Health Activist
DR-TB	Drug-Resistant Tuberculosis
HI	Health Inspector
JHI	Junior Health Inspector
JPHN	Junior Public Health Nurses
HS	Health supervisor
HIV	Human Immunodeficiency Virus
MNREGA	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act
NPY	Ni-kshay Poshan Yojana
PLHIV	People Living with HIV
PDP	Panchayat Development Plan
STS	Senior Treatment Supervisor
STLS	Senior Tuberculosis Laboratory supervisor
TB	Tuberculosis
TPT	Tuberculosis Preventive Therapy
TU	Tuberculosis Unit
TBHV	TB Health Visitor
VHIR	Village Health Index Register
VHSNC	Village Health, Sanitation and Nutrition Committee

എന്താണ് ക്ഷയരോഗം (TB)

മൈകോബാക്ടീരിയം ട്യൂബർകുലോസിസ് എന്ന ബാക്ടീരിയ കാരണം നായുവിലൂടെ പകരുന്ന ഒരു പകർച്ചവ്യാധിയാണ് ക്ഷയം അഥവാ ട്യൂബർകുലോസിസ്.

ക്ഷയരോഗ അണുബാധ ശരീരത്തിൽ ഏത് ഭാഗത്തും നഖവും തല മുടിയും ഒഴികെയുള്ള ഏതു ഭാഗത്തെയും ബാധിക്കാവുന്നതാണ്

മരുന്നുകളോട് പ്രതികരിക്കാത്ത ക്ഷയരോഗം (MDR TB)

ക്ഷയരോഗത്തിന്റെ തീവ്രമായ ഒരു അവസ്ഥയാണ് MDR TB അഥവാ മരുന്നുകളോട് പ്രതികരിക്കാത്ത ക്ഷയരോഗം. ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി ക്ഷയരോഗത്തെ പ്രതിരോധിക്കുന്ന ഒന്നാണിര മരുന്നുകളായ റിഫമ്പസിൻ, ഐസോനിയാസിഡ് എന്നീ രണ്ടുമരുന്നുകളോട് പ്രതികരിക്കാത്ത ക്ഷയരോഗമാണ് MDR TB.

ചികിത്സാ കാലയളവിൽ അപൂർണ്ണവും ക്രമരഹിതവുമായ മരുന്നുകളുടെ ഉപയോഗവും, ചികിത്സാക്രമങ്ങളും MDR TB ക്ക് കാരണമാകുന്നു. MDR TB ബാധിതരെ രണ്ടാണിര മരുന്നുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ഒരു നിശ്ചിത കാലാവധി ചികിത്സിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അപൂർണ്ണവും ക്രമം തെറ്റിയുമുള്ള MDR TB ചികിത്സ ഗുരുതരമായ XDR TB (അതി തീവ്ര ക്ഷയരോഗം) ത്തിലേക്ക് നയിക്കാം. MDR TB രോഗമുള്ളവർ ചുമച്ചു തുപ്പുന്ന കഫത്തിൽ മരുന്നുകളോട് പ്രതികരിക്കാത്ത ക്ഷയരോഗാണുക്കൾ ഉള്ളതിനാൽ മറ്റൊരാളിലേക്കും MDR TB യാണ് പകർത്തുന്നത്.

ക്ഷയ രോഗ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക്

ഇന്ത്യ

ഏകദേശം 29.5 ലക്ഷം ആളുകൾ ഓരോ വർഷവും ക്ഷയരോഗ ബാധിതരാകുന്നു

1.19 ലക്ഷം ആളുകൾ മരുന്നുകളോട് പ്രതികരിക്കാത്ത MDR-TB ബാധിതരാകുന്നു.

*(World TB Report, 2022)

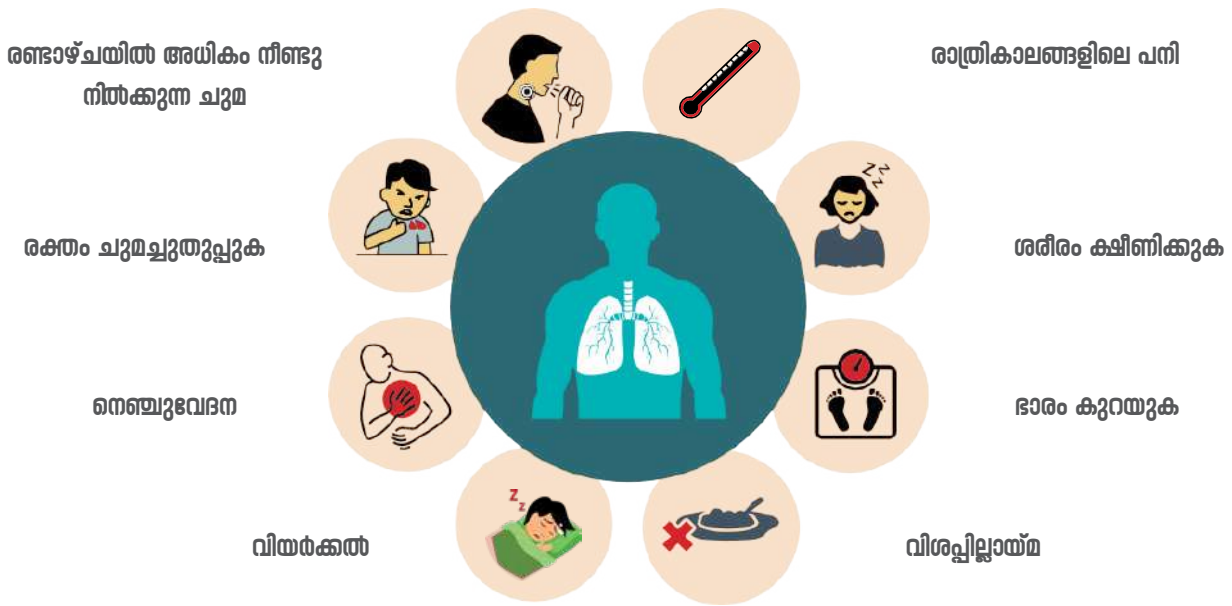
ഏകദേശം 24,000 ആളുകൾ ഓരോ വർഷവും ക്ഷയരോഗ ബാധിതരാകുന്നു

400 ആളുകൾ MDR-TB ബാധിതരാകുന്നു

*(India TB Report, 2023)

ക്ഷയരോഗ ലക്ഷണങ്ങൾ?

ക്ഷയരോഗബാധിതർക്ക് ലഭ്യമായ സേവനങ്ങളും പിന്തുണയും

- ക്ഷയ രോഗനിർണയവും ചികിത്സയും ജനകീയ ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും (AB-HWC), കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും, പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും, സാമൂഹിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും, അംഗീകൃത ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയ മൈക്രോ സ്കോപ്പി സെന്ററുകളിലും, ജില്ലാ ആശുപത്രികളിലും തെരെഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളിൽ ക്ഷയരോഗനിർണയവും ചികിത്സയും സൗജന്യമായി ലഭ്യമാണ്.
- എല്ലാ ക്ഷയരോഗ ബാധിതർക്കും പോഷകാഹാര ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ചികിത്സാ കാലയളവിൽ പ്രതിമാസം ₹ 500 നി-ക്ഷയ് പോഷൻ യോജന വഴി രോഗിയുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിലേക്ക് നേരിട്ട് നിക്ഷേപിക്കുന്നു. ഈ സ്കീം ലഭിക്കുന്നതിന്, അവർ അവരുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് നമ്പറും മൊബൈൽ നമ്പറും ആശാ/ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരുമായി പങ്കിടേണ്ടതുണ്ട്.
- ആദിവാസി മേഖലകളിലുൾപ്പെട്ട ടി യു വിലെ എല്ലാ ക്ഷയരോഗ ബാധിതർക്കും യാത്രാ ബദ്ധയായി 750 രൂപ (ഒറ്റത്തവണ) നൽകിവരുന്നു.
- ക്ഷയരോഗികളുമായി വീടുകളിൽ സമ്പർക്കത്തിൽ കഴിയുന്ന 5 വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവർ, ഡയാലിസിസ്, അവയവ മാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയകൾക്ക് വിധേയരായവർ, ദീർഘകാലം പ്രതിരോധശേഷി കുറയുന്ന മരുന്നുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നവർ, പ്രമേഹ രോഗികൾ, ക്ഷയരോഗാണുബാധ സാധ്യതാ നിർണ്ണയപരിശോധന (Interferon Gamma Release Assay test- IGRA) നടത്തുകയും IGRA പരിശോധനയിൽ പോസിറ്റീവ് ആകുന്നപക്ഷം സജീവ ക്ഷയ രോഗമില്ലെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തുകയും തുടർന്ന് ക്ഷയരോഗബാധയില്ലെങ്കിൽ ടെസ്റ്റ് ആൻഡ് ട്രീറ്റ് സമീപനത്തിലൂടെ ക്ഷയ രോഗ പ്രതിരോധ ചികിത്സ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.
- ക്ഷയരോഗികളുമായി വീടുകളിൽ സമ്പർക്കത്തിൽ കഴിയുന്ന 5 വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്കും, HIV അണുബാധിതർക്കും സജീവ ക്ഷയ രോഗമില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കി കാൺസിലിങ്ങും ക്ഷയ രോഗ പ്രതിരോധ ചികിത്സയും നൽകുന്നു.
- സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ക്ഷയരോഗാണു ബാധയുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുന്ന 15 വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് 3HR റെജിമൻ ഉപയോഗിച്ച് ചികിത്സയും, അണുബാധിതരായ മുതിർന്നവർക്ക് 3 HP റെജിമൻ ഉപയോഗിച്ച് ചികിത്സയും ക്ഷയരോഗ പ്രതിരോധ ചികിത്സ നൽകുന്നു.
- ക്ഷയരോഗ ബാധിതർക്ക് കേന്ദ്രസംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നൽകിവരുന്ന സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതികൾ അർഹരായ രോഗികൾക്ക് ലഭിക്കുന്നതായി ഉറപ്പുവരുത്തണം.

ക്ഷയരോഗം സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രധാന സന്ദേശങ്ങൾ

- ക്ഷയരോഗം ആർക്കും വരാം, പൂർണ്ണമായും ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കാവുന്നതുമാണ്
- ക്ഷയരോഗ ചികിത്സ നൽകാത്ത ഒരു ക്ഷയരോഗ ബാധിതന് ഒരു വർഷം ഏകദേശം 10 – 15 പേർക്ക് രോഗം പകരാം.
- ക്ഷയരോഗനിർണ്ണയം നടത്തിയ വ്യക്തിക്ക് ഏതുതരം ക്ഷയരോഗമാണെന്ന് കണ്ടെത്തുകയും ഉടൻതന്നെ ചികിത്സ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യണം. കുറഞ്ഞത് 6 മാസമോ അതിൽ കൂടുതലോ കാലയളവിൽ അതിവേഗം ചികിത്സ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. ചികിത്സ തുടങ്ങി 2-3 മാസത്തിനുള്ളിൽ ക്ഷയരോഗം മറ്റുള്ളവരിലേക്ക് പകരാനുള്ള സാധ്യത കുറയ്ക്കുന്നു.
- ഡോക്ടറുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ക്ഷയരോഗ ചികിത്സ പൂർത്തിയാക്കുക പ്രധാനമാണ്. ചികിത്സ പൂർത്തിയാക്കാതെ വന്നാൽ രോഗാണുക്കൾ പെരുകുകയും ചികിത്സാ നീളുകയോ അല്ലെങ്കിൽ മരുന്നുകളോട് പ്രതികരിക്കാത്ത ക്ഷയരോഗമായി തീരുകയോ ചെയ്തേക്കാം.
- ക്ഷയരോഗ ബാധിതൻ ചുമയ്ക്കുമ്പോഴും തുമ്മുമ്പോഴും വായും മൂക്കും മറയ്ക്കുകയും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ക്രമം അനുസരിച്ച് ശരിയായ അളവിൽ മരുന്നുകൾ കഴിക്കുകയും വേണം.
- ക്ഷയരോഗബാധിതനായ ഒരു വ്യക്തിയുടെ കഫവും മാറ്റ് ശരീര ദ്രവങ്ങളും ഫീനോൾ ഉപയോഗിച്ച അണുനശീകരണത്തിന് വിധേയമാക്കുക
- ക്ഷയരോഗമുള്ളവരെ ഒറ്റപ്പെടുത്തുകയോ അവരോട് വിവേചനം കാണിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ രോഗമുക്തിക്കായി അവർക്കും കുടുംബത്തിനും വേണ്ട ചികിത്സാ പിന്തുണകൾ നൽകുക.
- ക്ഷയരോഗബാധിതനായ ഒരു വ്യക്തിയുടെ രോഗമുക്തിക്ക് സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക പിന്തുണ, പോഷകസമ്പുഷ്ടമായ ഭക്ഷണ ക്രമം (പരിപ്പ്, പച്ചക്കറികൾ, ധാന്യങ്ങൾ, മാംസം മുതലായവ ഉൾപ്പെടെ) പ്രധാനമാണ്.

ക്ഷയരോഗ മൂക്ത പഞ്ചായത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കാം

- ക്ഷയരോഗബാധിതരെ സഹായിക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾ നൽകിവരുന്ന അളവറ്റ സേവനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതാണ്. ഒരു ക്ഷയരോഗ മൂക്ത പഞ്ചായത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ പഞ്ചായത്തുതല ടാസ്ക് ഫോഴ്സ് യോഗം കൂടുകയും, ക്ഷയരോഗനിവാരണത്തിനായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പഞ്ചായത്ത് തല ഫെസിലിറ്റേറ്റർമാരുടെ സഹകരണത്തോടെ ഇനിപ്പറയുന്നവ ഉറപ്പാക്കണം:
- ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ പഞ്ചായത്തുതല ടാസ്ക് ഫോഴ്സ് യോഗം കൂടുകയും, ക്ഷയ രോഗനിവാരണത്തിനായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പഞ്ചായത്ത് തല ഫെസിലിറ്റേറ്റർമാരുടെ സഹകരണത്തോടെ വാർഡ് മെമ്പറെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് 15 – 20 അംഗങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല സമിതി ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്.
- പഞ്ചായത്ത് വികസന പദ്ധതികളിൽ ക്ഷയരോഗ നിവാരണം ഒരു മുഖ്യ അജണ്ടയായി ഉൾപ്പെടുത്തുക.
- ഓരോ പഞ്ചായത്തിലെയും, ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും സഹകരണത്തോടെ വാർഡ് തലത്തിൽ രോഗലക്ഷണങ്ങൾ, രോഗനിർണയം, ചികിത്സാ സൗകര്യങ്ങൾ, തുടർ ചികിത്സ, രോഗ പ്രതിരോധം, അവഗണന, ക്ഷയരോഗികൾക്ക് കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നൽകുന്ന വിവിധ ആനുകൂല്യങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിപുലമായ ക്ഷയരോഗ ബോധവൽക്കരണം നടത്തേണ്ടതാണ്.
- ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല സമിതി, TU/PHC മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, STS/TBHV/HI,JHI/JPHN/MLSP,ASHA യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ക്ഷയരോഗ ബോധ വൽക്കരണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകുക , ക്ഷയരോഗമൂക്തരെ കൂടെ ഉൾപ്പെടുത്തി കൊണ്ട് അവരുടെ അനുഭവങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സജീവമാക്കാവുന്നതാണ്.
- ഗ്രാമസഭകളിലും,വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതിയിലും ,വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതികളിലും ക്ഷയരോഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പൊതുജനങ്ങൾക്കിടയിൽ അവബോധം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും, സ്ക്രീനിംഗ് ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും വേണം.
- ഓരോ വർഷവും ഓരോ 1000 ആളുകളിൽനിന്ന് 30 പേർക്ക് എന്ന തോതിൽ ക്ഷയ രോഗ പരിശോധന ഉറപ്പുവരുത്തണം.
- ക്ഷയരോഗ ബാധിതരുടെ എണ്ണം ഓരോ വർഷവും 1000 പേരിൽ 1 ആളിൽ എന്ന തോതിൽ താഴെയായിരിക്കണം
- ക്ഷയരോഗ നിർണയം നടത്തിയവരുടെ വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്നവർ, കൂടെ ജോലി ചെയ്യുന്നവർ, രോഗബാധിതരുമായി പതിവായി ഇടപഴകുന്ന അടുത്ത സമ്പർക്കത്തിലുള്ളവർക്കും, ക്ഷയരോഗ സാധ്യതകൂടിയ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിലും രോഗം പരിശോധിക്കണം.
- ക്ഷയരോഗ നിർണയം നടത്തിയവർ എത്രയും നേരത്തേ തന്നെ ചികിത്സ ആരംഭിക്കുകയും അത് മൂടക്കം വരുത്താതെ പൂർത്തിയാക്കുകയും വേണം
- ക്ഷയരോഗബാധിതരായ എല്ലാ ആളുകൾക്കും നിക്ഷയ് പോഷൻ യോജനയിലൂടെ പോഷകാഹാര പിന്തുണ ലഭിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തണം.
- നിക്ഷയ് മിത്രയിലൂടെ ക്ഷയരോഗികൾക്ക് അധിക പോഷകാഹാര പിന്തുണ നൽകുക.
മുകളിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഓരോ വർഷവും എത്ര പേർക്ക് ക്ഷയരോഗ പരിശോധന നടത്തണം എന്ന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല സമിതി കണക്കാക്കണം. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു വാർഡിൽ 10,000 പേരുണ്ടെങ്കിൽ, ഓരോ വർഷവും 300 – ലധികം ആളുകൾ ക്ഷയരോഗ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയരാകണം.

താഴെചോദിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ദയവായി പൂരിപ്പിക്കുക:

പഞ്ചായത്തിലെ ആകെ ജനസംഖ്യ:.....

എല്ലാ വർഷവും ക്ഷയരോഗ പരിശോധനയ്ക്ക്

വിധേയരാകേണ്ട ആളുകളുടെ എണ്ണം:.....

(ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് ടാസ്ക് ഫോഴ്സ്, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല സമിതി, പഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങൾ, TU/PHC മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, ANM/STS/TBHV/ HI,JHI/JPHN/MLSP,ASHA എന്നിവർ അടങ്ങുന്ന ഒരു സംഘം പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തും.)

സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ഭാഗമായി പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രാദേശിക വൽക്കരണത്തിലൂടെ ആരോഗ്യ ഗ്രാമങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് പഞ്ചായത്തിരാജ് മന്ത്രാലയം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങളെ സഹായിക്കേവർ:

ജില്ലാ ടീബി ഓഫീസർ:..... ഫോൺ

ബ്ലോക്ക് ഡെവലപ്മെന്റ് ഓഫീസർ:..... ഫോൺ

ബ്ലോക്ക് മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ:..... ഫോൺ

സീനിയർ ട്രീറ്റ്മെന്റ് സൂപ്പർവൈസർ (STS)..... ഫോൺ

മറ്റുള്ളവർ.....ഫോൺ

പഞ്ചായത്ത് വികസന പദ്ധതിയിൽ ക്ഷയരോഗ നിവാരണം ഒരു മുഖ്യ അജണ്ടയായി ഉൾപ്പെടുത്തുക

പഞ്ചായത്തി രാജ് മന്ത്രാലയവും ഗ്രാമവികസന മന്ത്രാലയവും പുറപ്പെടുവിച്ച പഞ്ചായത്ത് വികസന പദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശ രേഖകൾ പ്രകാരം, ക്ഷയരോഗ മുക്ത പഞ്ചായത്തിനായി 100% ക്ഷയരോഗ ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തണം, അതിൽ ക്ഷയരോഗ മരുന്നുകളുടെ വിതരണം, നീ-ക്ഷയ് പോഷൻ യോജന(NPY) നടപ്പിലാക്കൽ, കഫം പരിശോധനയ്ക്കെത്തിക്കുന്നതിനുള്ള വാഹന ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ, അധികപോഷണവും സാമൂഹിക പിന്തുണയും, സാമൂഹിക ഇടപഴകലും, പ്രചാരണപ്രവർത്തനങ്ങളും, സജീവ ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയ ക്യാമ്പുകളും ഉൾപ്പെടുത്തുക.

പഞ്ചായത്ത് വികസന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ, പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപന മേധാവികൾ താഴെപ്പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കുകയും വേണം:

- ക്ഷയരോഗ ബാധിതർക്കും ക്ഷയരോഗമുണ്ടെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നവർക്കും ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം ഉണ്ടാക്കണം
- ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയത്തിനും പരിശോധനകൾക്കുമായി കഫം കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുള്ള ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കണം.
- ക്ഷയരോഗ സാധ്യത കൂടുതലുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെയും, ഇവർക്കുള്ളിലൂടെയും (തെരുവ് നാടകങ്ങൾ, ചുവർചിത്രങ്ങൾ, പോസ്റ്ററുകൾ, ബാനറുകൾ മുതലായവ) സന്ദേശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുക.
- ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ഓരോ ഗ്രാമങ്ങളിലും ലോക ക്ഷയരോഗ ദിനം ആചരിക്കുക
- അധിക പോഷകാഹാര പിന്തുണ ആവശ്യമായിട്ടുള്ള ജനവിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിൽ (ഉദാ. ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ളവർ,മരുന്നുകൾ പ്രതികരിക്കാത്ത ക്ഷയരോഗം ഉള്ളവർ, പ്രായമായവർ) എന്നിവർക്ക് അധിക പോഷകാഹാര പിന്തുണ നൽകുക
- പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനപരിധിയിൽ വരുന്ന MNREGA പോലെയുള്ള ഏതെങ്കിലും സാമൂഹിക പിന്തുണ/തൊഴിൽ പദ്ധതിയുമായി ക്ഷയരോഗ ചികിത്സയിലുള്ളവരെ ബന്ധിപ്പിക്കുക.
- ക്ഷയരോഗസാധ്യത കുറയ്ക്കുവാൻ സംസ്ഥാന ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം തയ്യാറാക്കിയ മാതൃകാ പദ്ധതികൾ അടങ്ങിയ മാർഗ്ഗരേഖയിൽനിന്നും അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് വരുംവർഷങ്ങളിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മികച്ച പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുക. (അനുബന്ധം 3)
- ശാരീരികവും, മാനസികവും, തൊഴിൽപരവും, സാമൂഹികവും, സാമ്പത്തികമായുമുള്ള പുനരധിവാസം ക്ഷയരോഗബാധിതർക്ക് നൽകുക.
- ക്ഷയരോഗസാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ജീവിതശൈലി രോഗമായ പ്രമേഹം വളരെനേരത്തെ കണ്ടെത്തുവാൻ സമൂഹത്തിൽ സ്ക്രീനിംഗ് നടക്കണം
- പ്രാദേശിക സാഹചര്യത്തിന് അനുയോജ്യമായി ക്ഷയരോഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മറ്റു പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ബജറ്റ് ചെയ്യാൻ പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപന മേധാവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

ക്ഷയരോഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവബോധം വളർത്തുകയും, സേവനങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക .

ക്ഷയരോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ള വെല്ലുവിളികളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനും ഗ്രാമസഭകൾ, വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതികൾ ,വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതികൾ , ആഷാ വർക്കർമാർ മറ്റ് അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവരുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് നിലവിലുള്ള പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

- സാമൂഹിക യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചു ചേർത്തുകൊണ്ട് ക്ഷയരോഗ പരിശോധനയിലും ചികിത്സയിലും ഉള്ള വെല്ലുവിളികളെ കുറിച്ച് സമൂഹത്തോട് സംവദിക്കുക, ക്ഷയരോഗബാധിതർക്ക് സർക്കാർ നൽകുന്ന പിന്തുണാസഹായങ്ങളെക്കുറിച്ച് സമൂഹത്തെ അറിയിക്കുക.
- ക്ഷയരോഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ പങ്കുവയ്ക്കാൻ ഗ്രാമ മേളകൾ, സ്കൂൾ ഇവന്റുകൾ എന്നിവ പോലുള്ള സാമൂഹിക സമ്മേളനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക

ക്ഷയരോഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സന്ദേശങ്ങൾ പങ്കിടാൻ നിങ്ങൾ ഏത് തരത്തിലുള്ള കമ്മ്യൂണിറ്റി മീറ്റിംഗുകൾ ഉപയോഗിക്കും എന്നതിന്റെ ഉദാഹരണങ്ങൾ എഴുതുക

- ക്ഷയരോഗബാധിതരായ അഗതികളായ സ്ത്രീകളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനോ ക്ഷയരോഗ ബാധിതരുടെ ദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനോ വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ/ ഗ്രാമസഭ /ജാഗ്രതാ സമിതികൾ (വർഷം ₹ 10,000) ഉപയോഗിക്കുക.

വിവിധ ഫണ്ടുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ക്ഷയരോഗം ബാധിച്ചവർക്കും അവരുടെ വീട്ടുകാർക്കും നിങ്ങൾക്ക് ഏത് തരത്തിലുള്ള പിന്തുണ നൽകാനാകും എന്നതിന്റെ ഉദാഹരണങ്ങൾ എഴുതുക.

ഓരോ ഗ്രാമസഭ/വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി,വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതി മീറ്റിംഗിലും, ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ (എല്ലാ മാസവും) ചുവടെയുള്ള പട്ടിക പൂരിപ്പിക്കുക

ക്രമ നമ്പർ	ചോദ്യങ്ങളേ ചോദ്യങ്ങൾ	മാസം 1	മാസം 2	മാസം 3	മാസം 4	മാസം 5
ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ/ASHA						
1	ക്ഷയരോഗമുണ്ടെന്ന് അനുമാനിക്കുന്ന എത്ര പേരെ കണ്ടെത്തി					
2	ക്ഷയരോഗ നിർണ്ണയ പരിശോധന നടത്തിയവരുടെ എണ്ണം					
3	ക്ഷയരോഗ ബാധിതരുടെ എണ്ണം					
4	ബാക്ടീരിയോളജിക്കൽ സ്ഥിരീകരണത്തോടൊപ്പം DST (മരുന്നുകളുടെ സംവേദകത്വ പരിശോധന) നടത്തിയവരുടെ എണ്ണം					
5	ക്ഷയരോഗ ചികിത്സ ആരംഭിച്ചവരുടെ എണ്ണം					
6	നികുഷ് ഫോഷൻ യോജന ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്ന ക്ഷയരോഗബാധിതരുടെ ആകെ എണ്ണം					
7	അധിക പോഷകാഹാര പിന്തുണ ലഭിക്കുന്ന ക്ഷയ രോഗികളുടെ എണ്ണം (Nutritional food kits)					
8	ക്ഷയ രോഗ പ്രതിരോധ ചികിത്സ (TPT) യിലുള്ള ആളുകളുടെ എണ്ണം					
ഗ്രാമസഭ/വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി,വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതി						
10	വില്ലേജ് ഹെൽത്ത് ഇൻഡക്സ് രജിസ്റ്ററിൽ ടിബി നോട്ടീഫിക്കേഷൻ രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടോ? (അതെ അല്ലെങ്കിൽ ഇല്ല (Y/N) എന്ന് പൂരിപ്പിക്കുക)					

ഓരോ ഗ്രാമസഭ/വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി,വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതി മീറ്റിംഗിലും, ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ (എല്ലാ മാസവും) ചുവടെയുള്ള പട്ടിക പൂരിപ്പിക്കുക

മാസം 6	മാസം 7	മാസം 8	മാസം 9	മാസം 10	മാസം 11	മാസം 12
ആരോഗ്യപ്രവർത്തകർ/ASHA						
ഗ്രാമസഭ/വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി,വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതി						

ക്ഷയരോഗ ലക്ഷണങ്ങളുമായി ഒരു വ്യക്തി നിങ്ങളെ സമീപിക്കുമ്പോഴോ അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷയരോഗം ബാധിച്ച രോഗി അറിയാമെന്ന് ആരെങ്കിലും നിങ്ങളെ അറിയിക്കുമ്പോൾ എന്തുചെയ്യണം?

- നിലവിലുള്ള ക്ഷയരോഗ ലക്ഷണങ്ങളെ കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുകയും സാധാരണ കാണുന്ന ക്ഷയരോഗ ലക്ഷണങ്ങളെ കുറിച്ച് വ്യക്തിയെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്യണം.
- രണ്ടാഴ്ചയിലധികം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന ചുമ, രാത്രികാലങ്ങളിലെ പനി, രാത്രി വിയർപ്പ്, നെഞ്ചുവേദന, ശ്വാസതടസ്സം, ക്ഷീണം, ശരീരഭാരം കുറയൽ, വിശപ്പില്ലായ്മ, രക്തമയമൂത്രം കഫം എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.
- അവർക്ക് ഏതെങ്കിലും ക്ഷയരോഗ ലക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ, ഒരു ഡോക്ടറെ കാണാനും ക്ഷയ രോഗപരിശോധന നടത്താനും അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- അടുത്തുള്ള ആരോഗ്യ കേന്ദ്രത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അവർക്ക് നൽകാൻ കഴിയുന്ന ഒരു ആശാ വർക്കർക്ക് അവരെ റഫർ ചെയ്യുക.
- ആർക്കും ക്ഷയരോഗം പിടിപെടാമെന്നും അത് പൂർണ്ണമായും സുഖപ്പെടുത്താവുന്നതാണെന്നും അവരെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുക.
- ക്ഷയരോഗചികിത്സ സർക്കാർ സാജന്യമായാണ് നൽകുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചും, പിന്തുണാ ചികിത്സാ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ചും അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചും അവരെ അറിയിക്കുക.

നിങ്ങൾ കമ്മ്യൂണിറ്റി മീറ്റിംഗുകളിലും ഇവന്റുകളിലും ചെയ്യേണ്ടത്

- ക്ഷയരോഗബാധിതരോടുള്ള അവജ്ഞ ഇല്ലാതാക്കുക, ക്ഷയരോഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മിഥ്യാധാരണകളും തെറ്റിദ്ധാരണകളും ഇല്ലാതാക്കുക.
- ക്ഷയരോഗത്തിന്റെ പൊതുവായ ലക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ച് പൊതുജനങ്ങളെ അറിയിക്കുക.
- ക്ഷയരോഗം പൂർണ്ണമായും ചികിത്സിച്ച് ഭേദമാകാവുന്നതാണെന്നും ക്ഷയരോഗബാധിതരോടൊപ്പം ഒരുമിച്ചു താമസിക്കുന്നത് കൊണ്ട് ക്ഷയ രോഗം വരിക ഇല്ലെന്നും വ്യക്തമാക്കുക
- നിങ്ങൾക്കറിയാവുന്നവരുടെയോ അവരുടെ കുടുംബത്തിലെ ആർക്കെങ്കിലും ക്ഷയരോഗ ലക്ഷണങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ ആശാമാരെ സമീപിക്കുന്നതിനും അംഗീകൃത ഡോക്ടർമാരെ സന്ദർശിക്കാനും അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക

നിങ്ങൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് സമിതിയും, ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് സമിതി മീറ്റിംഗുകളിലും പങ്കെടുക്കുന്നു അല്ലെങ്കിൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി സംവദിക്കുന്നു

- ഓരോ ഗ്രാമസഭ/വാർഡ് തല ആരോഗ്യ ശുചിത്വ പോഷണ സമിതി, വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതി മീറ്റിംഗിലും ക്ഷയ രോഗികൾ നേരിടുന്ന ഏതെങ്കിലും പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും, ഫീൽഡ് തല വെല്ലുവിളികളെക്കുറിച്ചും ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ മെഡിക്കൽ ഓഫീസറുമായി പങ്കുവെയ്ക്കുക.
- ക്ഷയരോഗ മൂക്തരുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുകയും അവരുടെ ചികിത്സാ കാലയളവിലുണ്ടായിട്ടുള്ള അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവയ്ക്കപ്പെടണം
- Doctors, chemists, diagnostics തുടങ്ങിയ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ ലഭ്യമായ ടിബി കെയർ പ്രൊവൈഡർമാരുടെ ഒരു ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കി ക്ഷയരോഗ പരിചരണം തേടുന്ന ഗ്രാമത്തിലെ അംഗങ്ങളുമായി പങ്കിടുക.

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങൾക്കുള്ള ചെക്ക് ലിസ്റ്റ്

ഗ്രാമങ്ങളിൽ പഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങൾ നടത്തുന്ന ക്ഷയരോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ട്രാക്ക് ചെയ്യാൻ ഈ ലിസ്റ്റ് ഉപയോഗിക്കാം

നിലവിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങൾക്ക് ക്ഷയരോഗത്തെക്കുറിച്ച് പരിശീലനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

Yes

No

ക്ഷയരോഗ മൂക്ത പഞ്ചായത്ത് ചർച്ച ചെയ്യാൻ മീറ്റിംഗുകളും കമ്മിറ്റികളും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടോ?

Yes

No

ക്ഷയരോഗത്തെക്കുറിച്ച് അവബോധം വളർത്തുന്നതിന് മാധ്യമങ്ങളും (ഔട്ട്ഡോർ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ, മീഡ്, മസ് മീഡിയ, സോഷ്യൽ മീഡിയ മുതലായവ) പൊതു പ്രസ്താവനകളും ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടോ?

Yes

No

ക്ഷയരോഗ രോഗലക്ഷണങ്ങൾ, പരിചരണം തേടേണ്ട സ്ഥലങ്ങൾ, രോഗികൾക്കും അവരുടെ പരിചാരികൾക്കുമായി നിലവിലുള്ള പിന്തുണ പദ്ധതികൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ച് ആളുകളെ ബോധവാന്മാരാക്കുന്നുണ്ടോ?

Yes

No

ക്ഷയരോഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അവഗണന കുറയ്ക്കാൻ സമൂഹം പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടോ?

Yes

No

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് വികസന പദ്ധതിയിൽ ക്ഷയരോഗം ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?

Yes

No

ക്ഷയരോഗികളുടെ ചികിത്സാ പൂർണ്ണതയ്ക്കായി സഹായിക്കുന്നതിന് ആശാമാർ, ANM, മുൻനിര ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർ എന്നിവരുടെ പിന്തുണയുണ്ടോ?

Yes

No

ഗ്രാമത്തിലെ ക്ഷയരോഗികൾ ഏതെങ്കിലും ചികിത്സാ സഹായ പദ്ധതികളുമായി ബന്ധമുണ്ടോ?

Yes

No

ക്ഷയ രോഗ പ്രതിരോധ ചികിത്സ (TPT) നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ആളുകൾ പരിവായി മരുന്നുകൾ കഴിക്കുന്നുണ്ടോ?

Yes

No

Notes

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Notes

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

നാളെയുടെ നന്മയ്ക്കായി ക്ഷയരോഗ പ്രതിരോധ ചികിത്സ

എന്റെ ശരീരത്തിൽ സൂക്ഷുപ്താ
വസ്ഥയിൽ ക്ഷയരോഗാണുക്കൾ
ഒളിഞ്ഞിരിപ്പുണ്ട്.

ഞാൻ രക്തപരിശോധനയിലൂടെ
IGRA +ve ആണെന്ന് മനസ്സിലാക്കി.

പ്രകടമായ രോഗലക്ഷണങ്ങൾ
ഒന്നും തന്നെ എനിക്കില്ല.

കഫ പരിശോധനയിലൂടെ എനിക്ക്
സജീവക്ഷയരോഗമില്ലെന്ന്
ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

രോഗപ്രതിരോധശേഷി കുറയുന്ന
മുറയ്ക്ക് സമീപ ഭാവിയിൽ സജീവ
ക്ഷയരോഗത്തിലേക്ക് നയിക്കാം.

രോഗാണുബാധ ഉണ്ടെന്ന്
കണ്ടെത്തിയതിനാൽ ഞാനും ക്ഷയരോഗ
പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ കഴിക്കുന്നുണ്ട്.

പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ പൂർണ്ണമായും
കഴിച്ചാൽ ഭാവിയിൽ ക്ഷയരോഗം
വരാനുള്ള സാധ്യത ഗണ്യമായി കുറയുന്നു.

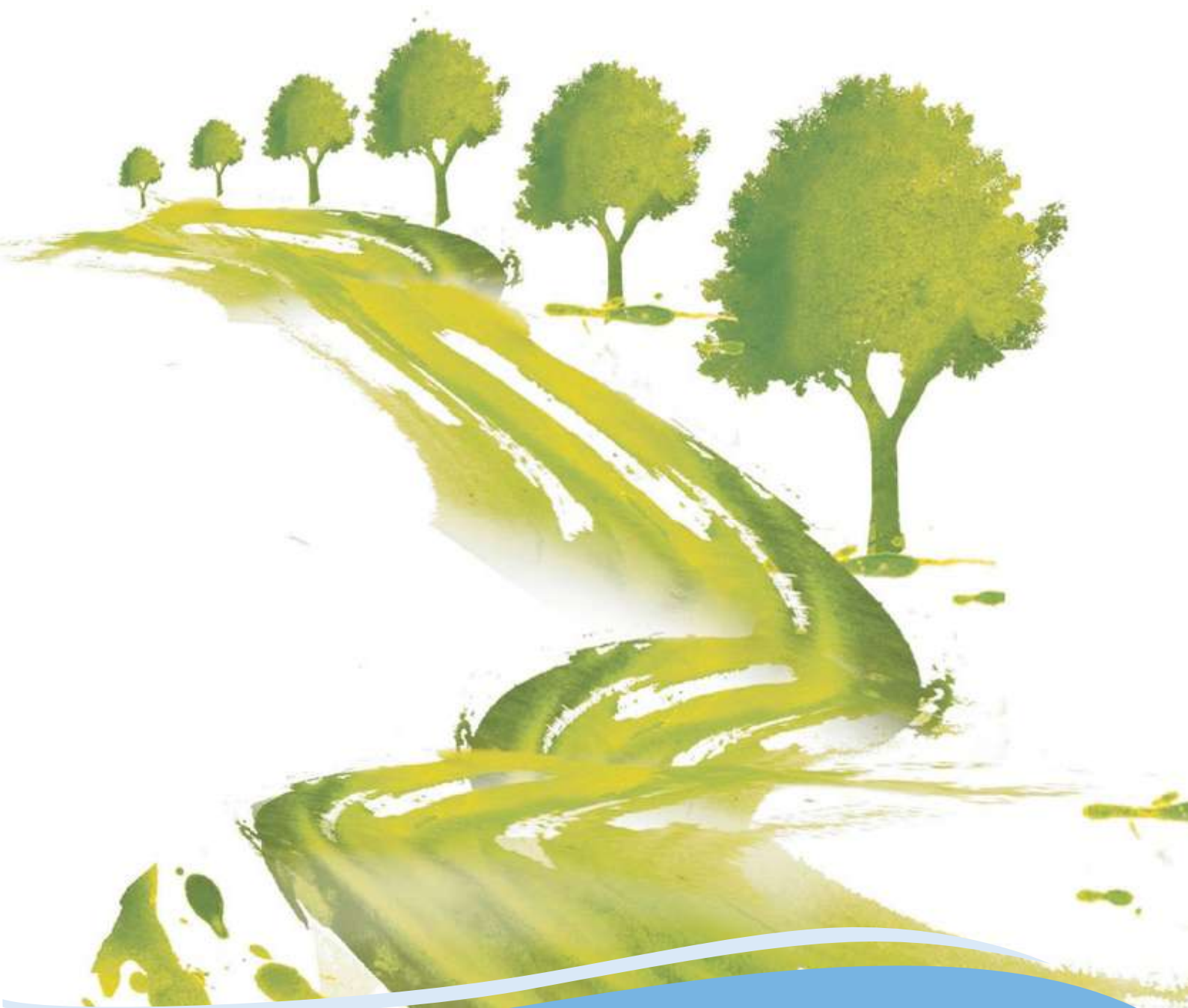
ഞാൻ
ആരോഗ്യവതിയാണ്

ക്ഷയരോഗ നിയന്ത്രണത്തിനായി നമുക്ക് ജാഗ്രതയോടെ മുന്നേറാം.

സ്റ്റേറ്റ് ടി.ബി. സെൽ, റെഡ്ക്രോസ് റോഡ്
ജനറൽ ഹോസ്പിറ്റൽ ജംഗ്ഷൻ, തിരുവനന്തപുരം - 695 035, ഫോൺ : 0471 2466058

 Central TB Division

 TB Mukht Bharat

 Tb Mukht Bharat

 Tb Mukht Bharat

 www.tbcindia.gov.in | <https://dishadashboard.nic.in>

Ni-kshay Sampark Helpline: 1800-11-6666 <https://www.nikshay.in/>
Download TB Aarogya Sathi App to know more about TB

State TB Cell

Red Cross Rd, General Hospital Jn, Rishimangalam, Vanchiyoar,
Thiruvananthapuram, Kerala Pin.695035 Phone 0471 2466058 ,Email.stcke@rntcp.org